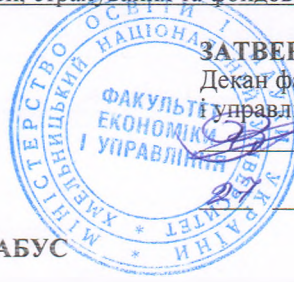

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

08 2024

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Фінансово-економічна діагностика банківської діяльності

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Хрущ Ніла Анатоліївна, Доценко Інна Олексіївна
Профайл викладача	https://fbss.khmn.u.edu.ua/hrushh-nila-anatoliyivna/ https://fbss.khmn.u.edu.ua/doczenko-inna-oleksiyivna/
E-mail викладача(ів)	khrushchn@khmn.u.edu.ua dotsenkoi@khmn.u.edu.ua
Контактний телефон	заповнюється за домовленістю
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmn.u.edu.ua/enrol/index.php?id=5268
Навчальний рік	2024-2025
Консультації	Очні: вівторок, 4-а пара, 4-507 онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
		Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
В	Д	4	120	54	18		36		66			+	
В	З	4	120	14	10		4		106			+	

Анотація дисципліни

Курс «Фінансово-економічна діагностика банківської діяльності» є курсом прикладного спрямування, який покликаний розвинути у здобувачів вищої освіти вміння та навичок застосування фінансово-економічної діагностики банківської діяльності, що дозволяє дати реальну та всебічну оцінку досягнутих результатів діяльності банків, виявляти їх сильні і слабкі сторони, визначати конкретні шляхи рішення виникаючих проблем.

Мета і завдання дисципліни

Метою курсу є формування системи знань та компетентностей з методики проведення аналізу та оцінки фінансово-економічної діяльності банку, обґрунтування управлінських рішень з урахуванням результатів здійснення фінансово-економічної діагностики банківської установи.

Завдання дисципліни. Вивчення теоретичних засад і методології фінансово-економічної діагностики банківської діяльності; набуття вміння і навичок діагностики (аналізу та оцінки) власного капіталу, зобов'язань, кредитних операцій, операцій з цінними паперами, валютних операцій, доходів і витрат, прибутку і рентабельності, ліквідності, банківських ризиків, фінансової стійкості, ділової активності банку, усієї діяльності банку; виявлення резервів підвищення ефективності банківської діяльності.

Очікувані результати навчання

Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: знати основні концепції і методології фінансово-економічної діагностики банківської діяльності; вміти відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для здійснення фінансово-економічної діагностики банківської діяльності; вміти здійснювати діагностику і моделювання фінансово-економічної діяльності банківських установ; обґрунтувати вибір управлінських рішень та оцінювати їх ефективність з урахуванням результатів здійснення фінансово-економічної діагностики банківської установи.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття	Самостійна робота		
			Зміст	Год	Література
1.	Теоретичні засади та методологія фінансово-економічної діагностики банківської діяльності. Аналіз та оцінка власного капіталу банку.	Теоретичні засади та методологія фінансово-економічної діагностики банківської діяльності	Опрацювання конспекту лекцій Т1; підготовка до практичного заняття	4	[1-4, 9]
2.		Аналіз та оцінка власного капіталу банку.	Опрацювання конспекту лекцій Т2; підготовка до практичного заняття	3	[1-4, 9]
3.	Аналіз та оцінка зобов'язань банку.	Аналіз та оцінка зобов'язань банку.	Опрацювання конспекту лекцій Т3; підготовка до практичного заняття	4	[1-4, 5]
4.		Аналіз та оцінка зобов'язань банку.	Підготовка до практичного заняття; виконання ІДЗ	3	[1-4, 5]
5.	Аналіз та оцінка кредитних операцій банку.	Аналіз та оцінка кредитних операцій банку.	Опрацювання конспекту лекцій Т4; підготовка до практичного заняття	4	[1-4, 5]
6.		Аналіз та оцінка кредитних операцій банку.	Підготовка до практичного заняття; виконання ІДЗ	3	[1-4, 5]
7.	Аналіз та оцінка операцій банку з цінними паперами та валютних операцій.	Аналіз та оцінка операцій банку з цінними паперами та валютних операцій.	Опрацювання конспекту лекцій Т5; підготовка до практичного заняття	4	[1-4, 5]
8.		Аналіз та оцінка операцій банку з цінними паперами та валютних операцій.	Підготовка до практичного заняття; виконання ІДЗ	3	[1-4, 5]
9.	Аналіз та оцінка доходів і витрат банку.	Аналіз та оцінка доходів і витрат банку.	Опрацювання конспекту лекцій Т6; підготовка до практичного заняття	4	[1-4, 5]
10.		Аналіз та оцінка доходів і витрат банку.	Підготовка до практичного заняття; виконання ІДЗ	3	[1-4, 5]
11.	Аналіз та оцінка прибутку і рентабельності банку.	Аналіз та оцінка прибутку і рентабельності банку.	Опрацювання конспекту лекцій Т7; підготовка до практичного заняття	4	[1-4, 5]
12.		Аналіз та оцінка прибутку і рентабельності банку.	Підготовка до практичного заняття; виконання ІДЗ	3	[1-4, 5]
13.	Аналіз та оцінка ліквідності банку та банківських ризиків.	Аналіз та оцінка ліквідності банку та банківських ризиків.	Опрацювання конспекту лекцій Т8; підготовка до практичного заняття	4	[1-4, 6,8,9]
14.		Аналіз та оцінка ліквідності банку та банківських ризиків.	Підготовка до практичного заняття; виконання ІДЗ	3	[1-4, 6, 8,9]
15.	Аналіз та оцінка фінансової стійкості та ділової активності банку.	Аналіз та оцінка фінансової стійкості та ділової активності банку.	Опрацювання конспекту лекцій Т9; підготовка до практичного заняття	4	[1-4, 5, 7]
16.		Аналіз та оцінка фінансової стійкості та ділової активності банку.	Підготовка до практичного заняття; виконання ІДЗ	5	[1-4, 5, 7]
17.	Комплексна діагностика фінансового стану банківських установ	Комплексна діагностика фінансового стану банківських установ	Опрацювання конспекту лекцій Т10; підготовка до практичного заняття; виконання та захист ІДЗ	5	[1-4, 5, 6, 9]
18.		Комплексна діагностика	Підготовка до практичного заняття та розв'язування задач	3	[1-4, 5, 6, 9]

		фінансового стану банківських установ			
--	--	--	--	--	--

*Примітка. Лекції проводяться один раз на два тижні по дві години (чисельник чи знаменник відповідно до розкладу занять).

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно із розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати якісно і відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»). Індивідуальні завдання виконуються згідно з варіантами, що представлені у системі Moodle. Під час роботи над індивідуальними завданнями недопустимі порушення правил академічної доброчесності. У разі наявності плагіату (спроба представити до захисту індивідуальну роботу іншого варіанту) здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати індивідуальну роботу.

Критерії оцінювання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів; знання теоретичного матеріалу з теми; розв'язування задач; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується його захистом у встановлені терміни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота						Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль, залік
Усне опитування						Тестовий контроль		
1	2	3	4	5	6	1(Т 1-5)	2(Т 6-10)	За рейтингом
ВК 0,5						ВК 0,2		

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форм навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота		Підсумковий контроль
Підсумковий тест		Контрольна робота		
ВК 0,5		ВК 0,4		Залік за рейтингом
		Оцінка за захист		
		ВК 0,1		

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом (може бути інший варіант). Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Відповідність набраних балів за тестове завдання вітчизняній оцінці

Сума балів за тестове завдання	1–10	11–12	13–15	17-20
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 20 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі в модульному середовищі MOODLE.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у

заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	
D	3,25-3,74	3	
E	3,00-3,24	3	
FX	2,00-2,99	2	Незараховано Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.
F	0,00-1,99	2	

Питання для самоконтролю з дисципліни

1. Мета, завдання аналізу залежно від суб'єктів аналізу.
2. Роль аналізу в управлінні фінансами комерційного банку.
3. Зміст механізму аналізу як функції управління фінансами комерційного банку.
4. Сутність фінансового, управлінського, та операційно-вартісного аналізу.
5. Поняття методу і методики аналізу.
6. Діагностичний апарат фінансового аналізу.
7. Основні технічні прийоми, що використовуються в аналізі банківської діяльності.
8. Організація аналітичної роботи в банках.
9. Етапи аналітичної роботи та їх характеристика.
10. Поняття стратегічного аналізу банківської діяльності.
11. Інформаційне забезпечення банківського аналізу.
12. Види залученої до аналізу інформації та їх класифікація.
13. Техніка перевірки достовірності інформації.
14. Загальний аналіз структури пасивів комерційного банку.
15. Поняття власного капіталу банку та його функцій.
16. Методика розрахунку основного та додаткового капіталу, згідно з чинною інструкцією.
17. Аналіз достатності власного капіталу.
18. Імобілізація власного капіталу. Її вплив на наявність власного оборотного капіталу банку.
19. Аналіз впливу основних факторів на зміну статутного фонду, резервного фонду, спеціальних фондів і резервів та нерозподіленого прибутку.
20. Аналіз структури залучених та запозичених коштів банку.
21. Недоліки та переваги різних складових ресурсної бази банку.
22. Методика розрахунку показників, за допомогою яких аналізують депозити до запитання.
23. Методика розрахунку показників, за допомогою яких аналізують строкові депозити.
24. Аналіз оптимального співвідношення строкових та онкольних депозитів з урахуванням відповідних коефіцієнтів.
25. Аналіз міжбанківських кредитів.
26. Аналіз дотримання банком рівня обов'язкового резервування.
27. Визначення обсягу ефективних кредитних ресурсів. Стратегічний аналіз ефективності формування ресурсної бази банку.
28. Класифікація активів за такими ознаками, як ліквідність, дохідність, ризикованість.
29. Методика розрахунку коефіцієнтів дохідності активів та ризикованості активів.

30. Загальний аналіз динаміки та структури активів.
31. Аналіз активів з позиції ліквідності.
32. Аналіз структури кредитного портфеля.
33. Методика аналізу якості кредитного портфеля з позиції ризику.
34. Методика розрахунку нормативних показників, що характеризують диверсифікацію кредитних вкладень.
35. Аналіз дохідності та прибутковості кредитних операцій.
36. Види цінних паперів та операції банку з ними.
37. Система показників, що характеризують якість цінних паперів.
38. Аналіз дохідності операцій з цінними паперами.
39. Особливості аналізу операцій банку з векселями.
40. Види валютних операцій банку.
41. Загальна методика аналізу валютних операцій.
42. Аналіз структури та динаміки валютних операцій.
43. Сутність факторингових, лізингових операцій, овердрафту. Їх місце в структурі активних операцій банку.
44. Загальна методика аналізу факторингових операцій.
45. Аналіз лізингових операцій.
46. Аналіз агентських послуг банку.
47. Аналіз форфетингових операцій та овердрафту.
48. Класифікація банківських доходів та групування статей доходів за певними ознаками.
49. Основні напрямки, задачі та інформаційна база аналізу доходів та витрат банку.
50. Аналіз структури доходів банку.
51. Методика факторного аналізу доходів від кредитних операцій.
52. Порядок розрахунку відносних показників дохідності банку.
53. Структурний аналіз витрат банку.
54. Факторний аналіз витрат банку.
55. Методика розрахунку відносних показників витратності.
56. Прибуток як економічна категорія. Його роль для банку.
57. Аналіз динаміки абсолютного розміру прибутку та розрахунок темпів його зростання.
58. Фактори, що впливають на формування балансового та чистого прибутку.
59. Методика факторного аналізу прибутку від реалізації кредитів.
60. Стратегічний аналіз прибутковості діяльності банку.
61. Система відносних коефіцієнтів прибутковості роботи банку.
62. Поняття «ліквідність балансу» і «ліквідність банку». Поняття «ліквідності активів» та «ліквідності пасивів».
63. Поняття платоспроможності банку.
64. Фактори, що впливають на ліквідність банку.
65. Нормативні показники ліквідності, методика їх розрахунку.
66. Додаткові показники, що характеризують ліквідність банку.
67. Показники платоспроможності банку, методика їх розрахунку, нормативне значення.
68. Система показників, що характеризують ділову активність банку.
69. Поняття фінансової стійкості банку. Основні показники, що характеризують фінансову стійкість банку.
70. Узагальнююча оцінка надійності банку.
71. Рейтингова система оцінки надійності банків «CAMEL».
72. Класифікація банківських ризиків.

Рекомендована література

Основна

1. Аналіз банківської діяльності / уклад. Н. О. Станіславчук. - Умань : Візаві, 2018. - 191 с.
2. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності - Навчальний посібник -К.: Центр учбової літератури. - 2018 - 485 с.
3. Аналіз банківської діяльності: навчально-методичний посібник (збірник завдань) для змішаної форми навчання / Уклад.: Н.В. Данік - Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського — Дніпро: Середняк Т. К., 2022. - 80 с.
4. Банківський менеджмент : навчальний посібник / [Зянько В. В., Спіфанова І. Ю., Коваль Н. О., Ткачук Л. М.]. - 3-те вид., доп. - Вінниця : ВНТУ, 2022. - 170 с.

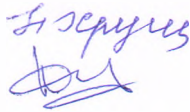
Додаткова

5. Хрущ Н.А., Доценко І.О. Фінансово-аналітичні дослідження діяльності інститутів фінансового ринку : навч. посіб. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2020 – 360 с.
6. Khrushch, N., Hryhoruk, P., Novorushchenko, T., Lysenko, S., Prystupa, L., Vahanova, L.: Assessment of bank's financial security levels based on a comprehensive index using information technology. 2020, CEUR-WS, Vol. 2713, pp. 239-259. (Scopus)
7. Hryhoruk P., Khrushch N., Grygoruk S. Assessing the Investment Capacity of the Agricultural Sector: Case of Ukraine. Proceedings of the 2020 10th International Conference on Advanced computer information technologies ASIT'2020. Deggendorf, Germany, 2020, pp. 183-187. (Scopus)
8. Khrushch N., Hryhoruk P., Prystupa L., Vahanova L. Assessing Bank Financial Security Level Using the

Comprehensive Index Technology. Advances in Economics, Business and Management Research, 2019, Vol 95, pp. 414-419.

9. Hryhoruk P. M., Khrushch N. A., Chuniak O. V. Conception of modeling the system of ensuring financial economic security. 2019, № 1 (17), С. 158-165.

Розробники

д.е.н., професор Ніла ХРУЩ
к.е.н., доцент Інна ДОЦЕНКО

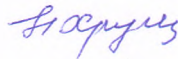
Погоджено

Гарант ОП

к.е.н., доцент Інна ДОЦЕНКО

Зав. каф. фінансів, банківської справи, страхування
та фондового ринку

д.е.н., професор Ніла ХРУЩ